

Ślinik luzytański

Ślinik wielki

Pomrowik plamisty

Kapusta uszkodzona przez ślinika luzytańskiego

Fasola uszkodzona przez ślimaki

Liście ziemniaka uszkodzone przez ślinika luzytańskiego

Pułapka do odłowu ślimaków

INSTYTUT OCHRONY ROŚLIN

ZAKŁAD ZOOLOGII

ul. Miczurina 20, 60-318 POZNAŃ

Jaja ślinika luzytańskiego

**CHROŃMY
ROŚLINY**

**PRZED
ŚLIMAKAMI**

Ślinik luzytański

**ULOTKA NIE JEST PRZEZNACZONA
DO CELÓW KOMERCYJNYCH**

Autor opracowania i zdjęć:

Doc. dr hab. Jan Kozłowski

tel. (061) 864 91 18, e-mail: Janjkozlowski@o2.pl

ZAGROŻENIA

W wielu rejonach kraju ślimaki nagie wyrządzają klęskowe szkody w uprawach warzyw i roślin ozdobnych. Głównym sprawcą tych szkód jest inwazyjny gatunek ślimak luzytański, który w ostatnich latach szybko rozprzestrzenił się na terenie Polski. Obok niego uszkodzenia roślin powodują: ślimak wielki, pomrowik plamisty i inne ślimaki nagie i skorupkowe.

OPIS ŚLIMAKÓW

Ślimak luzytański i ślimak wielki mają długość do 14 cm i nie różnią się wyglądem zewnętrznym. Ubarwienie ciała obu ślimaków jest ceglaste, brązowe, brunatne lub prawie czarne. Ślimaki mają roczny cykl życiowy i jedno pokolenie w roku. W ciągu życia składają około 450 jaj. Zimują jaja, osobniki młodociane, rzadko dorosłe. Większość ślimaków wylęga się jesienią, a reszta wiosną następnego roku. W sezonie wegetacyjnym występują dwa szczyty liczebności. Pierwszy, przypada wiosną, a drugi liczniejszy pod koniec lata.

Pomrowik plamisty ma długość do 4,5 cm, ubarwienie kremowe, słomkowe lub jasnokawowe, z ciemnobrunatnymi lub czarnymi plamami.

Ślimak żyje od 9 do 12 miesięcy. W ciągu życia składa do 700 jaj. Zimuje głównie w stadium jaj i osobników młodocianych. Wylęganie następuje jesienią i wiosną. W ciągu roku rozwija jedno, rzadziej dwa pokolenia. Szczyt liczebności przypada pod koniec lata lub jesienią.

USZKODZENIA ROŚLIN

Ślimaki są uciążliwymi szkodnikami warzyw, roślin ozdobnych, rolniczych, sadowniczych i zielarskich. Lokalnie niszczą rośliny w 100%. Żerują głównie w nocy, a przy wysokiej wilgotności także w ciągu dnia. Atakują wszystkie organy roślin i we wszystkich stadiach rozwojowych. Odcinają i połykają fragmenty roślin, wyżerują otwory w liściach lub zeskrobują tkanki roślinne. Podczas żerowania zanieczyszczają rośliny śluzem i odchodami. W rezultacie następuje ograniczenie plonu i obniżenie wartości dekoracyjnej i handlowej roślin.

OGRANICZENIE LICZEBNOŚCI ŚLIMAKÓW I USZKODZEŃ ROŚLIN

Zabiegi agrotechniczne

- ograniczenie ilości pokarmu i miejsc bytowania ślimaków: usuwanie resztek roślinnych po zbiorach i chwastów z plantacji, wykaszanie miedz i rowów, likwidacja nieużytków i kompostów, osuszanie zbyt wilgotnych pól, stosowanie zmianowania i dużego rozstawu roślin, rozkruszanie brył gleby,
- mechaniczne niszczenie ślimaków: wykonanie podorywek, uprawek i tradycyjnej orki; bronowanie i wałowanie gleby.

Zbiór i odłow ślimaków

- zbieranie dużych ślimaków bezpośrednio z powierzchni gleby i roślin, najlepiej po opadach deszczu,
- odłow ślimaków w pułapki (maty 50 x 50 cm, podstawki pod doniczki, płyty, deski, wykładziny) z przynętą w postaci pokrojonych warzyw lub granulek moluskocydów.

W ogrodach od wczesnej wiosny do późnej jesieni należy systematycznie zbierać i niszczyć wszystkie ślimaki i złoża jaj.

Zabiegi chemiczne

Ślimaki zwalczą się po przekroczeniu progów szkodliwości (3 osobniki/m²), za pomocą granulowanych moluskocydów.

Na plantacjach roślin stosuje się je na całej powierzchni lub w ogniskach występowania ślimaków. W ogrodach moluskocydy rozsypuje się wokół zagonków roślin, kompostów i budynków, wzdłuż miedz i ścieżek lub punktowo pod pułapkami do odłowu ślimaków. Ograniczenie liczebności ślimaków można uzyskać stosując wapno niegasszone, które rozsypuje się w miejscach nieuprawianych.

ŚRODKI ZALECANE DO ZWALCZANIA ŚLIMAKÓW

Moluskocydy	Rośliny uprawne	Dawka kg/ha	Dawka g/10 m ²
Anty-Ślimak Spiess-Urania 04 GB (metaldehyd – 4%)	rzepak ozimy, zboża jare	4	–
	kapustne, sałata, ozdobne (w gruncie i pod osłonami)	–	8
Glanzit 06 GB (metaldehyd – 6%)	rzepak ozimy, pszenica ozima	3–5	–
Mesurool Alimax 02 RB (metiokarb – 2%)	rzepak ozimy, rzepak jary, zboża, kukurydza, warzywa (w gruncie)	5	5
	sałata, ozdobne (pod osłonami)	–	5
Mesurool Schneckenkorn 04 GB (metiokarb – 4%)	rolnicze, warzywne, ozdobne (w gruncie)	3	–
	sałata, ozdobne (pod osłonami)	–	3
Ślimak Stop 47 FG (potas w formie siarczanowej i chlorkowej – 47%)	warzywne w ogrodach działkowych i przydomowych	–	250–560
Ślimakol 06 GB (metaldehyd – 6%)	rzepak ozimy, pszenica ozima	8	–
	sałata, ozdobne (w gruncie i pod osłonami)	–	8
Ślimax 04 GB (metaldehyd – 4%)	rolnicze	4	–
	kapustne, chrzan i sałata w ogrodach, ozdobne (w gruncie i pod osłonami)	–	5–8

Więcej informacji na temat szkodliwości i zwalczania ślimaków można uzyskać w Zakładzie Zoologii IOR w Poznaniu oraz na stronie internetowej: www.ior.poznan.pl